

нальної свідомості» (К., 2001); «Історія української культури» (Т.3. – К., 2003); «Історія українського селянства: Нариси в 2-х т.» (К., 2006); «Історія українського козацтва: Нариси у 2-х т.» (К., 2006–2007). Разом із Ю.А.Мициком та І.С.Стороженком учений підготував науково-популярний нарис «Сполохи козацької звитяги» (Дніпропетровськ, 1991). Його багаторічні дослідження над формуванням розвідувальної служби в Українській козацькій державі втілилися у великому нарисі до спільної з професором В.С.Сідаком праці «З історії української розвідки та контррозвідки», яка витримала два видання – у 1994 та 1995 рр., і була відзначена премією СБУ за високопрофесійне й об'єктивне висвітлення діяльності спецслужб України. Перу В.С.Степанкова також належать історіографічні студії, присвячені, зокрема, оцінці подій Української національної революції XVII ст. різними генераціями представників вітчизняної історичної думки; передмови до історичних праць, серед них – «Проблеми козацтва та його боротьба за незалежність України у творчості Любомира Винара» до редакційної ним праці «Винар Л. Козацька Україна. Вибрані праці» (2003).

У науковому доробку вченого (окрім уже згаданих методичних та методологічних розробок і навчальних курсів, загальна кількість яких перейшла за перший десяток) є також підручники для середньої школи та вищих навчальних закладів. Зокрема, він – один із авторів навчального посібника «Історія України», який користується значним попитом у студентсько-викладацькому середовищі.

Слід наголосити ще на одній сфері науково-дослідної діяльності В.С.Степанкова – краєзнавчій. Він є активним популяризатором історії Поділля на шпальтах районної та обласної періодики, співавтором тексту «Городок» до тому «Хмельницька область» багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР» (К., 1971) та історико-краєзнавчого нарису «Буша» (Хмельницький, 1991), веде активну роботу зі збереження пам'яток минувшини.

За значний внесок у розвиток української історичної науки 1993 р. В.С.Степанкову Президією НАН України було присуджено Премію ім. М.С.Грушевського. У 2001 р. він став лауреатом Державної премії України в галузі науки й техніки. У 2003 р. відзначений Почесною грамотою Верховної Ради України за особливі заслуги перед українським народом. 2006 р. нагороджений знаком «За наукові досягнення» Міністерства науки та освіти України.

Високий професіоналізм, наукове сумління й принциповість, чітка громадянська позиція, вмогливість у поєднанні зі щирістю і доброзичливістю притягують до Валерія Степановича як його колеґ по науковій і педагогічній діяльності, так і студентську та аспірантську молодь. У переддень ювілею від щирого серця побажаємо йому міцного здоров'я й нових творчих перспектив!

НОВІ КНИГИ

Адміністративно-територіальний устрій України: Довідник. – К.: Укркартгеофонд, 2005. – 798 с.

Артемюк Б.

Суспільство: свобода і розвиток. – К., 2006. – 192 с.

Баженова С.

На шляху реалізму. Історія України в творчості представників «української школи» в польській літературі 40-90-х років XIX століття. – Кам'янець-Подільський, 2006. – 260 с.

Барановська Н.П.

Чорнобильський лабіринт: сценарій катастрофи, факти, документи / Н.П.Барановська, Л.Б.Верестов, О.М.Грищак, А.В.Королевська. – К.: МП Леся, 2006. – 340 с.

Бібліографічний покажчик праць наукових співробітників та аспірантів Науково-дослідного інституту українознавства (2000-2006 рр.): До 15-річчя від дня засн. Ін-ту українознавства. – К.: НДІ українознавства, 2007. – 234 с.

Білокінь С.

Музей України (Збірка П.Потоцького): Дослідж., матеріали: Монографія. – К.: Нац. Києво-Печерський історико-культурний заповідник; Ін-т історії України НАН України, 2006. – 476 с.

Брижницька С.

Життя і слово українця для українців. Тарас Шевченко і становлення національної ідентичності українців. За матеріалами книг врань

жень на його могилі 1896-1925 рр.: Монографія. – К.: Задруга, 2006. – 296 с.

Варшавський акт обвинувачення Степана Бандери та товаришів. – Л., 2005. – 200 с.

Верига В.

За рідний край, за нарід свій, або Хто такі дивізійники? – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. – 288 с.

Веденєєв Д.В., Биструхін Г.С.

«Повстанська розвідка діє точно й відважно...». Документальна спадщина підрозділів спеціального призначення ОУН та УПА 1940–1950-ті роки. – К.: К.І.С., 2006. – 568 с.

Віднянський С.В.

Новітня історія України (2001–2006): Додаток до підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2006. – 56 с.

Волковинський В.

Революційний тероризм в Російській імперії і Україна. Друга половина XIX – початок XX ст. – К.: Старий світ, 2006. – 416 с.

Волковинський В.М., Реєнт О.П.

Україна у Кримській війні 1853-1856 рр. (до 150-річчя Східної війни). – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 211 с.

Володимир Нікольський: Бібліогр. – Донецьк: ДонНУ, 2006. – 36 с.

Гудь Б.

Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів XIX – першої по

- ловини ХХ століття. – Л.: Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, 2006. – 448 с.
- Гуржівські історичні читання** (матеріали конференції, присвяченої 90-річчю від дня народження члена-кореспондента АН УРСР Івана Олександровича Гуржія). – К.: Ін-т історії України НАН України; Черкаси: Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельницького, 2006. – 248 с.
- Гуржій О., Юсов С.**
Стецюк Катерина Ісаківна (1905–2002 рр.): Бібліографія. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 128 с.
- Грушевський М.С. – державотворець, громадський діяч, вчений, публіцист:** Матеріали II Регіональної наук.-практ. конференц. – Вінниця: Книга-Вега, 2006. – 232 с.
- Дениско Л.**
Бібліотека Київської духовної академії (1819–1919). – К., 2006. – 224 с.
- Деревінський В.**
Ставлення ОУН (б) і УПА до сусідніх народів та національних меншин. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 148 с.
- Дослідницьким полем війни, без ідеологічних окопів:** Наук.-методолог. семінар «Україна у Другій світовій війні». – Черкаси: Вертикаль, 2006. – 152 с.
- Ідеологія українського націоналізму на сучасному етапі розбудови Української держави:** Матеріали міжнар. наук. конф., Івано-Франківськ, 12–13 жовтня 2006 р. – Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2006. – 280 с.
- Інститут історії України НАН України. 1936–2006.** – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 818 с.
- Історія України.** Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – Вип. 33. – 414 с.
- Київ «Скарбниця документальної пам'яті»:** Зб. наук. пр. – К.: КММ, 2006. – Вип.1. – 124 с.
- Коваль Р.**
Коли кулі співали: Біографії отаманів Холодного Яру і Чорного ліс. – К.; Вінниця: Держ. картографічна ф-ка, 2006. – 624 с.
- Ковальчук В.**
Діяльність ОУН(б) і заплля УПА на Волині й Південному Поліссі (1941–1944 рр.). – Торонто; Л.: Літопис УПА, 2006. – Т.7. – 512 с.
- Козацька спадщина:** Альманах Нікопольського регіонального відділення НДІ козацтва Інституту історії України НАН України. – Нікополь; Дніпропетровськ: Пороги, 2006. – Вип.3. – 266 с.
- Кучеренко М.О.**
Я був їх старший син (рід Михайла Грушевського) / М.О.Кучеренко, С.М.Панькова, Г.В.Шевчук. – К.: Київ, 2006. – 663 с.
- Ліквідація УТКЦ (1939–1946).** Документи радянських органів державної безпеки. – К.: ІІП Сергійчук, 2006. – Т.І. – 920 с.
- Ліквідація УТКЦ (1939–1946).** Документи радянських органів державної безпеки. – К.: ІІП Сергійчук, 2006. – Т.ІІ. – 820 с.
- Місто Хмельницький в контексті історії України:** Матеріали наук. конф., присвяч. встановленню дати «1431 рік» датою найдавнішої згадки про Хмельницький в іст. док. – Кам'янець-Подільський; Хмельницький: Оіюм, 2006. – 440 с.
- Наукові записки:** Курасівські читання – 2005. – К.: ПІЕНД, 2006. – Вип.30; кн.1. – 391 с.
- Наукові записки:** Курасівські читання – 2005. – К.: ПІЕНД, 2006. – Вип.30; кн.2. – 469 с.
- Наукові періодичні видання України:** Довідник. – К.: Мін-во освіти і науки України, 2006. – 378 с.
- Науково-дослідний інститут українознавства:** Довідник до 15-річчя діяльності. – К.: НДІ українознавства, 2007. – 216 с.
- ОУН в 1942 році:** Документи. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 243 с.
- Подорожі до трипільської культури:** Путівник. – К.: Колдо-Ра, 2006. – 120 с.
- Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст.** / О.П.Резнт. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – Вип.ХІІ. – 281 с.
- Релігія і нація в суспільному житті України й світу** / Ред. Л.О.Филипович. – К.: Наук. думка, 2006. – 287 с. (проект «Наукова книга»).
- Сас П.М.**
Петро Конашевич-Сагайдачний: молоді роки. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 287 с.
- Сокирко О.**
Лицарі другого сорту. Наймане військо Лівобережної Гетьманщини 1669–1726 рр. – К.: Темпора, 2006. – 280 с.
- Сторінки воєнної історії України:** Зб. наук. ст. / Відп. ред. В.А.Смолій. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – Вип.10; ч.1. – 494 с.
- Сторінки воєнної історії України:** Зб. наук. ст. / Відп. ред. В.А.Смолій. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – Вип.10; ч.2. – 460 с.
- Тимофієнко В.І.**
Історія архітектури стародавнього світу: Підруч. для вузів. – К.: Наук. думка, 2006. – 512 с.
- Україна дипломатична:** Наук. щорічник. – К.: Планета, 2006. – Вип.VII. – 720 с.
- Український історик Сергій Заремба:** Док. та матеріали до біогр. – К.: Жнець, 2007. – 204 с.
- Український історичний збірник 2006.** – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – Вип.9. – 504 с.
- Шевчук В.**
Просвічений володар: Іван Мазепа як будівничий козацької держави і як літературний герой. – К.: Либідь, 2006. – 464 с.
- Літературу підібрали: завідувача науково-інформаційним відділом Інституту історії України НАНУ Л.Я.Муха та головний спеціаліст науково-інформаційного відділу Інституту історії України НАНУ І.Л.Островська*